

25.4.2023

VN/11791/2023

VN/11791/2023-OM-2

Maa- ja metsätalousministeriö

Oikeusministeriön lausunto

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehtyyn sopimukseen perustuvista kalastusluvista vuonna 2023. Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan toukokuussa vuonna 2023.

Oikeusministeriö on arvioinut asetusluonnosta eri alaikäisten välisen yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

Asetusluonnoksen 1 § koskee kalastuslupien hinnoittelua. Säännöksen 1 momentin mukaan Suomen ja Norjan välillä kalastuksesta Tenojoen vesistössä tehdyn sopimuksen (SopS 41/2017 ja 42/2017, jäljempänä sopimus) kalastussäännön 4 §:n 4 kohdassa tarkoitetuista Suomen kalastuslu-pakiintiöön kuuluvista rantakalastusluvista peritään 20 euron maksu kalastusvuorokautta kohti. Säännöksen 2 momentin mukaan edellä 1 momentista poiketen alle 18-vuotiaan henkilön lunasta-masta rantakalastusluvasta peritään 10 euron maksu. Kalastuskaudella 2023 on lisäksi 1 §:n 3 mo-mentin mukaan mahdollista liittää kalastuslupiin maksutta yksi tai useampia lapsilupia, joka oikeut-taa muualla kuin Tenojoen vesistön jokilaaksoissa vakinaisesti asuvan alle 16-vuotiaan lapsen ka-lastamaan enintään yhdellä vavalla tai käsisiimalla kerrallaan. Lapsilupaa ei lasketa kalastussään-nön 5 §:n 2 momentin mukaisiin lupakiintiöihin. Asetusta koskevassa muistiossa on perusteltu, miksi alaikäisten lunastamien lupien hinnat ovat alempia kuin aikuisten.

Muistiossa olisi yhdenvertaisuuden toteutumisen arvioimiseksi syytä avata, miksi 1 §:n 3 momentti koskee vain muualla kuin Tenojoen vesistön jokilaaksoissa vakinaisesti asuvia, sekä miksi kaikkiin kalastuslupiin olisi mahdollista liittää nimenomaan alle 16-vuotiaiden lapsilupia, ei alle 18-vuotiaiden lupia.

Lohenkalastus alueella on kielletty 1.5.-31.12.2023 lailla lohenkalastuksen määräaikaista kieltämi-sestä Tenojoen vesistössä (342/2023), minkä vuoksi ainoastaan muun kalan kalastus on tietyin eh-doin mahdollinen. Tenojoen vesistön lohenkalastus on merkityksellinen saamelaisten perus- ja ihmi-soikeuksien näkökulmasta. Oikeusministeriön käsityksen mukaan muun kalan kalastus alueella voi mahdollisesti jossain määrin auttaa ylläpitämään saamelaista kalastuskulttuuria lohenkalastuskiellon ajaksi tai jossain määrin vähentää lohenkalastuskiellon aiheuttamia kielteisiä vaikutuksia.

Kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuulu-vien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain (176/2017) 10 §:n mukaan Tenojoen vesistön paikkakuntalaisten alle 18-vuotiaiden luvat ovat maksuttomia. Nyt lausunnolla olevassa asetusluonnoksessa esitetään, että alle 18 –vuotiaiden rantakalastusluvat maksaisivat 10 euroa. Oikeusministeriön pitää perusteltuna, että muualla asuvat alaikäiset lähtökohtaisesti maksa-vat kohtuullisen hinnan rantakalastusluvalta ottaen huomioon muun muassa kiintiölupien rajallinen määrä. Oikeusministeriö kehottaa kuitenkin maa- ja metsätalousministeriötä arvioimaan, olisiko saa-melaisten oikeuksien näkökulmasta perusteltua säätää alaikäisten rantakalastusluvat maksuttomiksi niille muualla asuville alaikäisille saamelaisille, joilla on läheinen yhteys alueeseen. Mikäli muun

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Oikeusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 25
 00023 Valtioneuvosto

Eteläesplanadi 10
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

09 1606 7730
 +358 9 1606 7730

kirjaamo.om@gov.fi
 oikeusministerio.fi

kalan kalastus edistää saamelaisten perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista, oikeusministeriö ei näe perusteltuna asettaa edellä mainittuja alaikäisiä saamelaisia eri asemaan kuin alueella vakituisesti asuvia alaikäisiä saamelaisia, jotka voivat harjoittaa muun kalan kalastusta maksuttomasti.

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Johanna Suurpää

Neuvotteleva virkamies

Yrsa Nyman

Liitteet

Jakelu MMM Maa- ja metsätalousministeriö

Tiedoksi MMM LVO Oikeudellinen yksikkö, Irena Pirhonen
MMM LVO Erätalousyksikkö, Tapio Hakaste

VN/11791/2023-OM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: